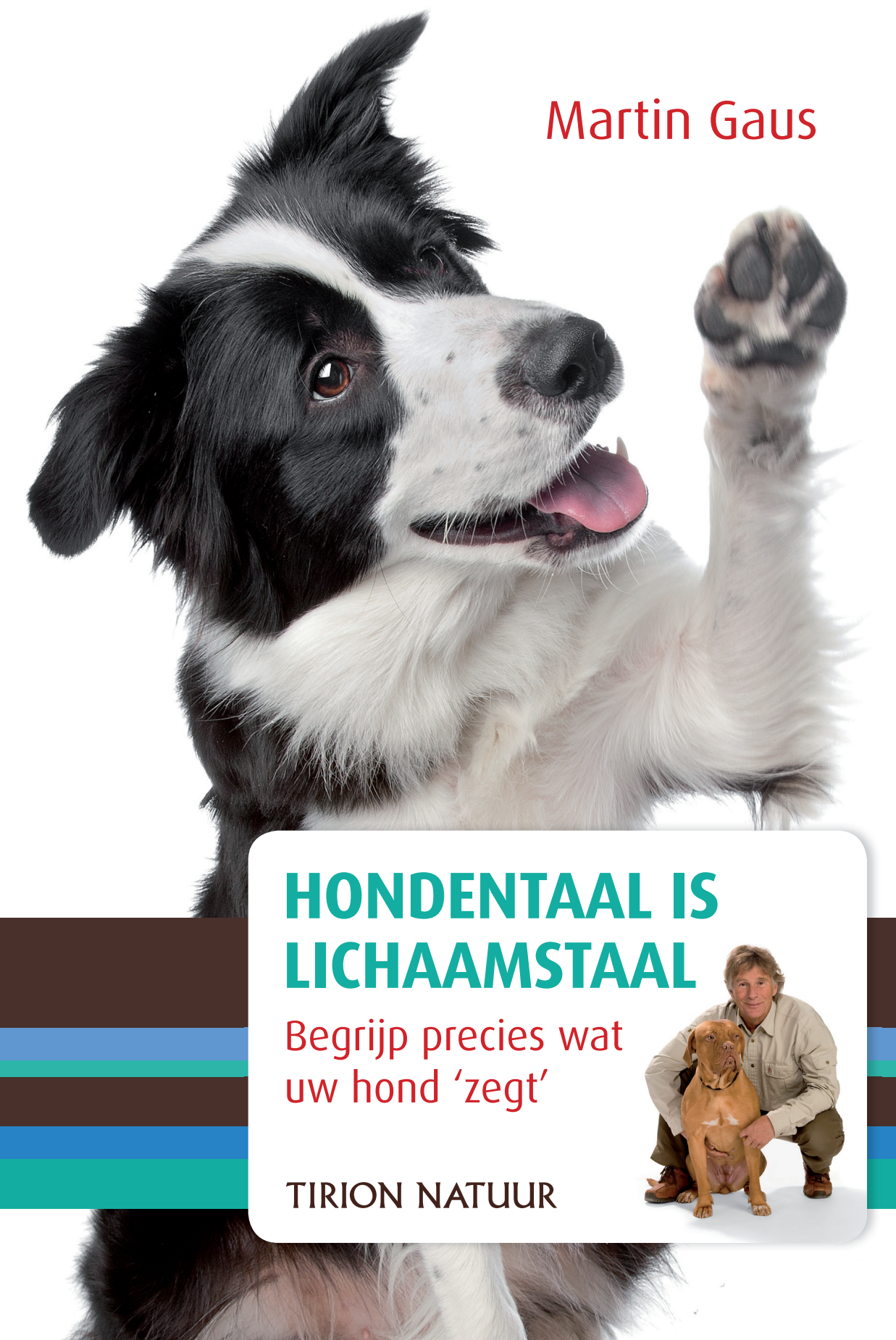

A large black and white dog, possibly a Border Collie, is shown from the chest up. It has its mouth open, showing its pink tongue, and its right front paw is raised. The background is white.

Martin Gaus

HONDENTAAL IS LICHAAMSTAAL

Begrijp precies wat
uw hond 'zegt'

TIRION NATUUR

HONDENTAAL IS LICHAAMSTAAL

Martin Gaus

Begrijp precies
wat uw hond 'zegt'

ANDERE HONDENBOEKEN VAN MARTIN GAUS ZIJN:

Uw hond gehoorzaam in 10 lessen

De theorie en praktijk van het begeleiden en opvoeden

978 90 5210 515 4

Nog beter omgaan met je hond

Opvoeding zonder pijn of gemopper van pup tot volwassen hond

978 90 5210 517 8

Hondenmanieren

Leer uw hond beter begrijpen

978 90 5210 547 5

Puppymanieren

Optimale begeleiding en opvoeding van week tot week

978 90 5210 866 7

Voorpret is de leukste pret

978 90 5210 658 8

IN DE MARTIN GAUS BIBLIOTHEEK ZIJN OOK VERSCHENEN:

Een puppy in huis

Bouwen aan een fantastische relatie

978 90 5210 596 3

Honden top-tien

De tien populairste rassen voor het hele gezin

9978 90 5210 599 4

Mijn hond als kameraad

Optimale relatie tussen kind en hond

978 90 5210 622 9

Een hond om van te houden

Voorkom de meest voorkomende problemen

978 90 5210 623 6

Spelen met je hond

Voor een echt leuk hondenleven

978 90 5210 631 1

TIRION NATUUR

Kijk ook op onze website www.tirion.nl

COLOFON

Dit boek is gepubliceerd door Tirion Uitgevers
Postbus 13288
3507 LG Utrecht
www.tirion.nl

Omslagontwerp: Sandra van Wingerden, Buro van Erkelens
Vormgeving binnenwerk: Femke den Hertog
Foto omslag: Erik Lam, www.esight.nl
Foto's binnenwerk: Helly en Martin Gaus
Foto nawoord: Michel Grollé
Foto's blz. 5, 149 en 150: Shutterstock

ISBN 978 90 5210 902 2
NUR 431

© 2013 Tirion Uitgevers, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Royal Canin

ROYAL CANIN

INHOUD

Voorwoord	6	HOOFDSTUK 4	
Inleiding	8	Kalmeringssignalen	54
Intro	10	HOOFDSTUK 5	
HOOFDSTUK 1		Agressie	68
Meesters in het bewaren van de lieve vrede	18	HOOFDSTUK 6	
HOOFDSTUK 2		‘Zomaar’ gedrag	88
Een goede communicatie vereist sociale vaardigheden	28	HOOFDSTUK 7	
HOOFDSTUK 3		Nu begrijp ik wat je me wilt zeggen	100
Stress	40	Intro antwoorden	138

INTRO

Alvorens te beginnen met de echte stof laat ik u een aantal plaatjes zien waarop honden met elkaar in contact zijn. Ze spelen, ze snuffelen aan elkaar, ze kijken wel of niet naar elkaar, maakt niet uit. Waar het om gaat is dat u kunt vertellen wat er tussen die honden gebeurt.

Daarom vraag ik u om deze plaatjes één voor één te bekijken om ze vervolgens – per stel dat bij elkaar hoort – in zijn geheel te bekijken en dan uw conclusies te trekken: *Wat gebeurt er tussen deze honden? Kennen de honden elkaar? Waarom denkt u dat? Zijn ze gespannen of ontspannen? Waaraan ziet u dat? Zijn er vechtpartijen? Waarom denkt u dat?* Dit soort vragen moet u uzelf stellen en beantwoorden.

Schrijf uw antwoorden zo uitgebreid mogelijk op.

Kijk er niet meer naar om totdat u het hele boek uit hebt, ook het laatste hoofdstuk dat een soort zelfverhoring is om uw verkregen kennis te testen.

Pas dan gaat u terug naar deze intro. U kijkt met uw verkregen inzichten opnieuw naar deze foto's en geeft wederom antwoord op de vragen: *Wat gebeurt er tussen deze honden? Hoe zal dit contact verlopen? Gaan ze vechten? Spelen? Het contact verbreken als dat zou kunnen?*

De juiste antwoorden vindt u helemaal aan het einde van het boek. Probeer er niet naar te kijken voordat u uw eigen antwoorden opnieuw heeft geformuleerd!

HOOFDSTUK 2

een goede communicatie vereist sociale vaardigheden

WAT WE VERSTAAN ONDER

COMMUNICATIE: alles wat plaatsvindt aan lichaamstaal tussen soortgenoten wanneer zij zich bewust zijn van die ander, en wat het gedrag van die ander beïnvloedt.

ANGST: een intern gevoel van onbehagen dat maakt dat de hoeveelheid adrenaline (hormoon van de bijnier) en de hartslag toenemen.

AGRESSIE: bij individueel levende dieren doelgerichte energie om een soortgenoot te verjagen of, indien dat niet mogelijk blijkt, te doden om noodzakelijke levensbronnen als eten, territorium en voortplanting te beschermen. Bij samenwerkende dieren als honden (en mensen) is de agressie min of meer vervangen door ritueel gedrag zoals begroetingsceremonieën, vredebewarend gedrag en status. Mocht dat niet volstaan, dan is agressie alsnog een optie om de eigen belangen duidelijk te maken, maar niet met de opzet te verwonden of te doden.

AMBIVALENT: uiterlijk dat duidt op een innerlijk conflict. Het gaat om gelijktijdige lichaamshoudingen en/of gezichtsuitdrukkingen met een tegengestelde betekenis.

AGONISTISCH GEDRAG: het hele scala aan dreighoudingen die zowel vlucht- als aanvalshandelingen bevatten. We zien dit vooral bij gewelddadige ontmoetingen.

Het onderscheid tussen superieure/dominante honden en lagergeplaatste/deemoe-dige honden is een makkelijke kwalificatie die vaak wordt gebruikt om de verhouding tussen twee honden te benoemen. Maar hij volstaat niet!

Binnen een min of meer vaste relatie tussen twee of meer honden – zoals honden uit hetzelfde gezin of honden die elkaar heel regelmatig ontmoeten – is het meestal mogelijk een bepaalde hiërarchie, rangorde tussen de honden aan te wijzen. Hoewel een status nooit absoluut is en kan veranderen naargelang de omstandigheden, weet men wel wie het de meeste tijd voor het zeggen heeft. Dat is vrijwel altijd de hond die rustig stabiel en zelfverzekerd is. Die hond straalt iets uit wat door de andere hond(en) haast als vanzelf wordt geaccepteerd als superieur. Je zou kunnen spreken van een natuurlijke dominantie. Zo'n hond hoeft absoluut niet zijn best te doen om respect af te dwingen. Hij krijgt het. U kunt dat vergelijken met de charismatische directeur die door zijn natuurlijke uitstraling alle neuzen binnen zijn bedrijf dezelfde kant op krijgt. Dat in tegenstelling met de directeur die dat natuurlijke overwicht mist. Zo'n directeur heeft moeite om leiding te geven, moet vaak op zijn strepen staan en veroorzaakt onrust door zijn wisselende stemmingen. Zo'n directeur mist die vanzelfsprekende dominantie, wat hem onzeker maakt waardoor hij de neiging heeft alles in de hand te houden en te willen regelen. Er bestaan ook zulke honden. Honden die

🕒 ROEDEL

Binnen een roedel is het meestal duidelijk wie het de meeste tijd voor het zeggen heeft.

🕒 ROEDEL

Deze honden kennen elkaar van hun dagelijkse wandeling met de uitlaatsdienst. Tussen hen is de rangorde meestal wel duidelijk. Bij kleine schermutselingen volstaat rangbevestiging door even te imponeren of fixerend oogcontact.

AANTEKENINGEN

[illegible]

Honden praten met hun lichaam. Kleine veranderingen in mimiek en lichaamshouding kunnen voor de goede verstaander duidelijke taal zijn. De vele heldere foto's en bijbehorende uitleg in dit boek laten zien dat kleine veranderingen een grote betekenis kunnen hebben. Voor bazen en bazinnen is deze 'taalgids' een optimaal instrument om de relatie met hun hond meer diepgang te geven.

Martin Gaus weet als geen ander optimale resultaten te behalen met honden.

Alle kennis en ervaring die hij en zijn medewerkers in zijn trainingsscholen hebben opgedaan, worden op aantrekkelijke wijze in woord en beeld gepresenteerd win zijn omvangrijke oeuvre.

ISBN: 978 90 5210 902 2

TIRION NATUUR

ROYAL CANIN

www.tirion.nl